

Saç ektirmek caiz midir?

Soru: Saç ektirmek caiz midir?

Kısa Fetva

Saçı dökülen, yanan ya da doğuştan kel olan bir kimsenin kendi saçları kullanılarak tedavi maksadıyla saç ektirmesi caizdir. Güzelleşme, gençleşme, karşı cinse ya da kafire benzeme gayesiyle saç ektirmek caiz değildir.

Detaylı Fetva

Allah Teâla insanı en güzel sûret ve biçimde yaratmıştır.¹ Şeytanın saptırmalarından biri de insana, kendisine ihsan ve emanet edilen güzellik nimetini değiştirip bozacak müdahalelerde bulunmayı hoş göstermesidir.² Bu sebeple Allah Rasûlü ﷺ cahiliye devrinden günümüze uygulanagelen bazı fıtratı değiştirme ameliyelerini yasaklamış, insan fıtratında mevcut bulunan hasletleri de olduğu gibi muhafaza etmeyi emretmiştir. Allah Rasûlü'nün ﷺ dövme yaptırmayı, güzellik maksadıyla kaş aldırma ve dişleri törpületmeyi,³ saçları dolgun ve fazla göstermek için saç üzerine başka saç eklemeyi,⁴ kadınların erkeklere, erkeklerin de kadınlara benzemesini men etmesi⁵ bu bağlamda zikredilebilir.

İnsanın müdahaleyle fıtratına bozmasını yasaklayan İslam, bedenın zarar gördüğü durumlarda da tedaviye başvurmayı ona telkin etmiştir. Zira Allah Rasûlü ﷺ tedavi olmamaları durumunda mesul olup olmayacaklarını soran kişilere, “Tedavi olun ey Allah’ın kulları! Zira Allah Teâla yaratmış olduğu her hastalıkla birlikte onun devasını da yaratmıştır. Ancak ihtiyarlık bundan müstesnadır.” buyurarak ümmetine tedavi olmayı emretmiştir.⁶ Kişinin, bedeninde bulunan bir eksiklikten veya bozukluktan dolayı yaratıldığı surete dönme gayesiyle yaptığı ameliyeler de tedavi kapsamına girer. Allah Rasûlü ﷺ; cahiliye devrinde meydana gelen bir savaşta burnu kesildiğinden kendine gümüşten takma bir burun yaptıran Arfece b. Es’ad isimli sahabinin gümüş burnu kokunca ona altından bir burun yapmayı emretmiştir.⁷ Buna göre insanın asıl suretine dönme maksadıyla bedenine yaptığı müdahaleler fıtratı değiştirmek değil, tedavi kapsamında asıl hali korumak olarak değerlendirilir. Kişinin saçının bulunmaması, dökülmesi ya da yanması gibi durumların ıslahı da insanın yaratıldığı surete dönmesi olduğundan tedavi kapsamına girer.

Tedavi gayesiyle yapılması durumunda insanın asıl suretine dönmesi kapsamında değerlendirilebilecek bir işlem olan saç ekme ameliyesini fikhî açıdan tahlil etmeden önce nasıl

yapıldığını incelemek gerekir.

Saç ekme işleminde ekilen saç kişinin kendi saçlarından olabileceği gibi dışarıdan da alınabilir. Dışarıdan alınan saç da üç farklı şekilde elde edilebilir:⁸

1. Yapay olarak üretilen saçların ekilmesi. Bu şekilde bir saç ekimine kişinin başında alacak saç kalmadığında ya da saçın yanıp dokuların öldüğü durumda başvurulur.
2. İnsan dışında başka bir canlının kıllarının saçsız bölgeye ekilmesi. Bu yöntem olumlu netice vermediğinden günümüzde kullanılmamaktadır.
3. Başka bir kişiden alınan saçların saçsız bölgeye ekilmesi. Bu uygulama ise caiz değildir. Zira insanın muhterem bir varlık olması cihetiyle herhangi bir cüzünden -zaruri haller dışında- başkasının istifade etmesi caiz değildir.⁹ Saç üzerine saç eklenmesinin yasaklanması,¹⁰ insan saçının satışının caiz olmaması gibi hükümler de bu durumu desteklemektedir.¹¹

Günümüzde kişinin saç olan bölgelerinden alınan saçların saçsız bölgeye ekilmesi yöntemi yaygın olarak uygulanmaktadır. Bu işlemde saç olan yerlerden dokusuyla birlikte saç alınır ve mikro kanallar açılarak saçsız bölgeye yerleştirilir. Bu işlem aslında bir doku naklidir. Zira saçın kendisi değil dokusu nakledilmektedir.¹² Başta yanma sonucunda dokuların ölmesi ya da kişide hiç saçın kalmaması gibi durumlarda ise yapay saç uygulaması tercih edilebilmektedir. Buna göre söz konusu uygulama bir tedavi ve insan suretini asıl haline döndürme maksatlı olduğundan şer'an caiz kabul edilir.

Tedavi gayesine matuf olmayan aşağıdaki hallerde saç ekimi caiz değildir.

1. Güzelleşmek, genç görünmek, imaj değiştirmek gibi maksatlarla saç ektirmek caiz değildir. Zira bu, hadiste nehyedilen güzellik için Allah Teala'nın yarattığı fıtratı değiştirme yasağına dahildir.¹³
2. Karşı cinse benzeme gayesiyle saç ektirmek caiz değildir. Zira Allah Rasûlü ﷺ kendini erkeğe benzeten kadınlara ve kadına benzeten erkeklere lanet etmiştir.¹⁴
3. Küfür ehline benzeme gayesiyle saç ektirmek caiz değildir. Zira gayri müslimlere benzemek yasaklanmıştır.
4. Kendini olduğundan farklı göstermek ve muhatabı aldatma gayesiyle saç ektirmek de caiz değildir. Zira Allah Rasûlü ﷺ kişiyi olduğundan farklı gösterip aldatmaya götüreceğinden saçı siyaha boyamayı yasaklamıştır.¹⁵
5. Yapay saçın necis bir maddeden üretilmemesi ve başa suyun ulaşmasına engel olmaması gerekir.

Cahiliye devrinde daha bol ve dolgun saçlı görünmek gayesiyle mevcut saç üzerine başkasının saçını ekleme şeklinde cereyan eden işlemi Allah Rasûlü ﷺ yasakladı.¹⁶ Fukaha, şerefli bir varlık olan insanın cüzünden istifade edilemeyeceğinden dolayı Allah Rasûlü 'nün ﷺ bu yasağı getirdiğini ifade etmiştir.¹⁷ Bu sebeple bir kadının eşine güzel görünmek gayesiyle insan dışındaki canlılardan alınan kıllardan saçları üzerine ekleme yaptırması caizdir.¹⁸ Kişinin

kendi saçları kullanılarak yapılan günümüzdeki uygulama ile Allah Rasûlu ﷺ dönemindeki uygulama birbirinden farklıdır. Zira cahiliyede saç üzerine başka saç eklenirken, günümüzde saç kökü saç olmayan bölgeye nakledilmekte ve o saç birkaç gün içinde dökülüp kökünden yeni saç çıkmaktadır. Bu işlem de çoğunluk itibarıyla güzelleşmek için değil tedavi için yapılmaktadır. Dolayısıyla Allah Rasûlü'nün ﷺ yasakladığı saç üzerine saç eklemekle saç ekimi farklı işlemlerdir. Birincisi haram iken ikincisi tedavi bağlamında bir ameliye olduğundan caizdir. İslam Fıkıh Konseyi de vücudun şeklini veya vazifesini eski haline getirmek ya da bir aybı veya çirkinliği gidermek amacıyla kişinin kendinden bir cüzü bedeninin başka bir bölgesine nakletmesinin caiz olduğu noktasında karar almıştır.¹⁹

-
1. Tegâbun 64/3.
 2. bkz. Nisa 4/119.
 3. Ebû'l-Hüseyn Müslim b. el-Haccâc b. Müslim, *el-Câmi'u's-şâhîh* (Beyrut: Dâru'l-Ma'rife, 2009), "Libas ve Zînet",120.
 4. Müslim, *el-Câmi'u's-şâhîh*, "Libas ve Zînet", 115.
 5. Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmail el-Buhârî, *el-Câmi'u's-şâhîh* (Beyrut: er-Risâletü'l-Âlemiyye, 1432), "Libâs", 61.
 6. Ebû Abdillâh Muhammed b. Yezîd el-Kazvinî İbn Mâce, *Sünen-i İbn Mâce* (Beyrut: Dâru'l-Ma'rife, 2009), "Tıb", 1.
 7. Ebû İsâ Muhammed b. İsâ b. Sevre (Yezîd) et-Tirmizî, *el-Câmi'u's-şâhîh* (Beyrut: el-Mektebetü'l-Asriyye, 2008), "Libas", 31.
 8. Taha Nas, "İslam Hukuku Açısından Saç Ekiminin Hükmü = Injunctions on Hair Transplantation in Islamic Law", *İslâmî Araştırmalar (Dergi)* XXVII/1 (2016), 53-63.
 9. Ebû Muhammed Fahrüddîn Osmân b. Alî b. Mihcen b. Yûnuş es-Sûfî el-Bârî ez-Zeylaî, *Tebyînü'l-hakâ'ik* (Kahire: Dâru'l-Kitabi'l-İslamiyye, 1413), 4/51.
 10. Alâüddîn Ebû Bekr b. Mes'ûd b. Ahmed el-Kâsânî, *Bedâiu's-sanâi' fî tertîbi's-şerâi'* (Daru'l-Kütübü'l-İlmiyye, 1327), 5/125.
 11. Muhammed Emîn b. Ömer b. Abdilazîz el-Hüseynî ed-Dımaşkî İbn Âbidîn, *Reddü'l-muhtâr 'ale'd-dürri'l-muhtâr* (Beyrut: Dâru'l-Ma'rife, 2015), 7/245.
 12. Nas, "İslam Hukuku Açısından Saç Ekiminin Hükmü = Injunctions on Hair Transplantation in Islamic Law".
 13. Buhârî, *el-Câmi'u's-şâhîh*, "Libâs", 82.
 14. Buhârî, *el-Câmi'u's-şâhîh*, "Libâs", 61.
 15. Müslim, *el-Câmi'u's-şâhîh*, "Libas ve Zînet", 79.
 16. Müslim, *el-Câmi'u's-şâhîh*, "Libas ve Zînet", 115.
 17. bk. el-Kâsânî, *Bedâiu's-sanâi' fî tertîbi's-şerâi'*, 5/125; Ebu Bekr Osman b. Muhammed Şetta ed-Dimyati, *İtanetü't-tâlibîn alâ halli'elfazi fethi'l-muîn* (Dâru'l-Fikr, 1997), 2/387;
 18. Ebû'l-Hasen Burhânüddîn Alî b. Ebî Bekr b. Abdilcelîl el-Fergânî el-Mergînânî, *el-Hidâye şerhu bidâyeti'l-mübtedî* (Karaçi,: el-Büşra, 2021), 3/82-83.
 19. "Karar bişe'ni intifai'l-insani bia'zai cismi insanin âhar hayyen ev meyyiten" (Cidde, 1988).